

ຄູ່ມືແນະນຳ

ການປົກປ້ອງສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ
ຢູ່ ສປປ ລາວໃນສະພາບການແຜ່ລະບາດ
ຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19

ເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2021

ຈັດພິມໂດຍ:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

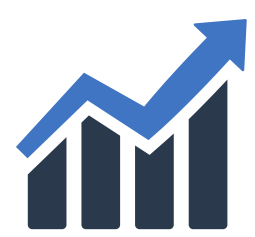
ມາດຕະການ ແລະ ການຈຳກັດການເຄື່ອນຍ້າຍເພື່ອປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ເຮັດໃຫ້ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍທີ່ມີຢູ່ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ຄວາມສ່ຽງຂອງການຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານຄຸນລັກສະນະທາງເພດ (GBV) ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວນຖືເອົາການປົກປ້ອງແລະສົ່ງເສີມສິດທິຂອງແມ່ຍິງແລະເດັກຍິງເປັນບູລິມະສິດສຳຄັນ.

ທ່າມກາງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄໂຣນາໄວຣັດ (COVID-19) ຄັ້ງທຳອິດຢູ່ສປປລາວ, ລັດຖະບານໄດ້ປະກາດໃຫ້ມີການປິດປະເທດໃນເດືອນມີນາປີ2020. ສຳລັບການລະບາດຄັ້ງທີ 2 ເຊິ່ງແມ່ນການແຜ່ລະບາດພາຍໃນຊຸມຊົນ. ໃນເດືອນ ເມສາ ປີ 2021, ລັດຖະບານ ຂອງ ສປປ ລາວໄດ້ໃຊ້ຫຼາຍມາດຕະການເພື່ອປ້ອງກັນ ການແຜ່ລະບາດຂອງໄວຣັດ ເຊັ່ນ: ມາດຕະການ ການປິດເມືອງ, ການຈຳກັດການເຄື່ອນຍ້າຍ, ແລະ ການກັກຕົວ 14 ວັນ ສຳລັບ ຜູ້ທີ່ໄກ້ຊິດກັບບຸກຄົນທີ່ໄດ້ກວດພົບເຊື້ອ COVID-19 ເປັນບວກ, ແລະ ສຳລັບຜູ້ທີ່ເດີນທາງເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ຈາກຕ່າງປະເທດ.

ຜົນກະທົບຂອງ COVID-19 ຕໍ່ກັບຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນໄດ້ຍືນຍັນໃນທົ່ວໂລກ(i), ແລະ ຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວກໍ່ພົບເຫັນຢູ່ໃນສປປ ລາວ ເຊັ່ນກັນ(ii). ການຈຳກັດປະຊາຊົນອອກຈາກເຮືອນ ສາມາດສົ່ງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງໃນການຖືກຄວາມຮຸນແຮງ, ການເອົາລັດເອົາປຽບ ແລະການປະຕິບັດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການແຕ່ງງານແຕ່ຍັງນ້ອຍ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງສືບຕໍ່ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການບໍລິການສຸຂະພາບແມ່ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນດ້ານອື່ນໆ ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ພ້ອມທັງເຊື່ອມສານທັດສະນະຄະຕິຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ການເອົາໃສ່ ແລະ ມາດຕະການການປ້ອງກັນພິເສດ ແກ່ແມ່ຍິງແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຄວນນຳເອົາບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກປີ 2020 ມານຳໃຊ້.

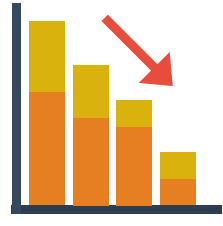
ຄູ່ມືແນະນຳນີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະສັ້ນ/ທັນທີ ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເພື່ອຮັບປະກັນການຊ່ວຍເຫລືອຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ການປົກປ້ອງສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງທຸກດ້ານທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ພວກເຂົາ ເນື່ອງການການຈຳກັດຂອງ COVID-19.

ຄູ່ມືນີ້ ແມ່ນເໝາະສົມຕໍ່ການນຳໃຊ້ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ຕັດສິນດ້ານນະໂຍບາຍ, ອົງການເຮັດວຽກພັດທະນາ, ຂະແໜງການທີ່ເຮັດວຽກ ກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ (ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ, ຂະແໜງສັງຄົມ, ຍຸດຕິທຳ, ຕຳຫຼວດ ແລະ ການປົກປ້ອງເດັກ), ລວມທັງຜູ້ສະໜອງການບໍລິການສຸຂະພາບ, ໂດຍຮ່ວມກັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະພາກເອກະຊົນ.

ການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ:

- ການໂທຫາສາຍດ່ວນ ເພື່ອປຶກສາໃນກໍລະການຖືກຂົ່ມຂືນ, ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດເດັກ, ຄວາມຮຸນແຮງຈາກຄູ່ຮັກ/ຜົວ ແລະ ການຊູດຮີດທາງເພດ
- ການຮ້ອງຂໍຮັບຄຳປຶກສາ ແລະ ການໃຫ້ທີ່ພັກເຊົາການຫວ່າງງານ
- ພາລະການດູແລເບິ່ງແຍງຕໍ່ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ວຽກເຮືອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຈ້າງ

ການບໍລິການທີ່ຫຼຸດລົງ ຢູ່ ສປປ ລາວ:

- ແຫຼ່ງລາຍຮັບສຳລັບແມ່ຍິງ
- ການເຂົ້າເຖິງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການທີ່ພຽງພໍເນື່ອງຈາກແມ່ຍິງ ຕ້ອງໄດ້ຢູ່ໃນເຮືອນ ແລະ ການຈຳກັດການອອກບ້ານເພື່ອຊອກຫາອາຫານ
- ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການຮັກສາຊີວິດທີ່ຈຳເປັນລວມທັງ ການບໍລິການສຸຂະພາບ ແລະ ການບໍລິການຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ
- ການເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກຍິງ

ການກະກຽມຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນດ້ານຄວາມຮຸນແຮງ ບົນພື້ນຖານທາງເພດ

ຂໍ້ມູນລະດັບສາກົນ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມສ່ຽງຂອງການຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງຈາກຄູ່ຮັກ/ຜົວ, ຄວາມຮຸນແຮງພາຍໃນຄອບຄົວ, ການຖືກເອົາລັດເອົາປຽບທາງເພດ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ເຊັ່ນ: ການແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ ມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະການປົດປະເທດ, ການກັກຕົວ ແລະ ການຢູ່ໂດດດ່ຽວ. ຂໍ້ມູນຈາກສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ໃນປີຜ່ານມາ ມີການປົດປະເທດຄັ້ງທຳອິດ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ກໍລະນີຄວາມຮຸນແຮງພາຍໃນຄອບຄົວ, ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດຕໍ່ເດັກ ແລະ ຄວາມຄຽດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເພື່ອຮັບປະກັນ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຕໍ່ການຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ, ໃນລະຫວ່າງ ແລະ ຫຼັງ ມາດຕະການຈຳກັດ, ຄຳແນະນຳລຸ່ມນີ້ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບແຫລ່ງຂອງສາກົນ(iii) ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ແນະນຳທີ່ຄ້າຍຄືກັນ(iv):

ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີ ແລະ ສຳລັບໄລຍະສັ້ນ

- ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທີ່ໃຫ້ບໍລິການ ກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ (GBV) ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າການບໍລິການແກ້ຜູ້ຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງ ບໍ່ຖືກຍຸດສະງັກ, ປະກາດຢ່າງເປັນທາງການໃຫ້ເປັນການບໍລິການ “ທີ່ຈຳເປັນ” ຕໍ່ການແກ້ໄຂ COVID-19, ແລະ ລະດົມທຶນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຢ່າງເໝາະສົມໃນການແກ້ໄຂ.
- ອົງການ UNFPA ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງນຳພາ/ຮ່ວມນຳພາ ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງອົງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ/ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ອົງຕາມການມອບໜ້າທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນລະດັບສາກົນ, ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປະສານທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງການໃຫ້ບໍລິການທີ່ຊ້ຳຊ້ອນກັນ.
- ການບໍລິການກ່ຽວກັບ ການໃຫ້ບໍລິການຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດທີ່ຈຳເປັນ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ວິທີທາງເລືອກໃນການຕິດຕໍ່ທາງໂກເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າຮັບການບໍລິການໃນເວລາທີ່ມີການຈຳກັດການເຄື່ອນຍ້າຍ, ເຊັ່ນ ສາຍດ່ວນບໍລິການຕະຫລອດ 24 ຊົ່ວໂມງ, WhatsApp, Facebook ແລະ ອີເມວ, ໃນຂະນະດຽວກັນການບໍລິການຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ, ການປົດລັບ ແລະ ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ຕໍ່ທັງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ ແລະ ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດ້ານຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ (GBV) ພັດທະນາຂໍ້ມູນການສື່ສານພ້ອມທັງ ລາຍການໃຫ້ການບໍລິການ ແລະ ຄວາມພ້ອມໃຫ້ບໍລິການ ໃນຊ່ວງ COVID ແລະ ລວມເຖິງການຈະສາມາດນຳໃຊ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວແນວໃດ.
- ເພື່ອປົກປ້ອງຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ສູນປົກປ້ອງ ແລະ ສະຖານທີ່ພັກເຊົາທີ່ປອດໄພ, ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາຄວນຕ້ອງ:
 - ສະໜອງໜ້າກາກອະນາໄມ, ສະບູ, ຜ້າອະນາໄມ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດ, ພ້ອມທັງບາງອຸປະກອນວັດຊຸທະພູມດິຈິຕ໌ ແລະ ອຸປະກອນປ້ອງກັນໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກດ້ານໜ້າໃນການໃຫ້ບໍລິການ
 - ໃຫ້ການກວດແກ້ເຊື້ອຜູ້ເຂົ້າມາໃໝ່ ໂດຍບໍ່ມີການຈຳແນກ ແລະ ຮັບປະກັນຕໍ່ຜູ້ກວດເຊື້ອມີຜົນກວດ COVID-19 ເປັນບວກ ໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງທີ່ພັກເຊົາທີ່ຈັດສັນຈັດໃຫ້ເປັນທາງເລືອກ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການດູແລຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ (ອົງການ UN, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, INGO, CSO) ພັດທະນາເຄື່ອງມືສື່ສານ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ, ການເອົາລັດເອົາປຽ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ, ລວມທັງ ການຄຸກຄາມທາງອອນລາຍ, ເນື່ອງຈາກການຈຳກັດການເຄື່ອນຍ້າຍ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ເກັບກຳ ແລະ ວິໄຈຂໍ້ມູນແຍກເພດ ກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ, ລວມທັງ ຂໍ້ມູນ ບໍລິຫານ ຈາກການບໍລິການສາຍດ່ວນ, ສູນພັກເຊົາ, ຂະແໜງການຍຸດຕິທຳ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ, ເພື່ອກຳນົດຊ່ອງຫວ່າງ, ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການການບໍລິການ ແລະ ສ້າງແຜນງານການແກ້ໄຂ.

ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ

ຂໍ້ແນະນຳໄລຍະກາງ ຫາ ໄລຍະຍາວ

- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນສືບຕໍ່ຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃນການສະໜອງການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຈິດຕະສັງຄົມ ແກ້ໄຂຜູ້ລອດຊີວິດຈາກການຖືກໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ, ພ້ອມທັງສະໜອງອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນລົງທຶນໃນການປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານ ໃນດ້ານການບໍລິຫານຂໍ້ມູນ ອີງຕາມມາດຕະຖານທີ່ປະຕິບັດໃນສາກົນ, ເພື່ອກຳນົດຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ສ້າງແຜນງານແກ້ໄຂທີ່ດີ.
- ລັດຖະບານ ຄວນເຊື່ອມສານມາດຕະການທີ່ເອົາໃຈໃສ່ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນແຜນງານການກຸ່ມພ້ອມ ແລະ ແກ້ໄຂວຽກສຸກເສີນດ້ານມະນຸດສະທຳ ເຂົ້າໃນແຜນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການເອົາໃຈໃສ່ປະເດັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຢູ່ໃນສະຖານທີ່ບໍລິການ ເຊັ່ນ ສູນກັກຕົວ (ເບິ່ງຂ້າງລຸ່ມ).

ສາຍດ່ວນ:

ໂທ **#1362** ສຳລັບບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງ, ການຖືກເອົາລັດເອົາປຽບທາງເພດ, ແລະ ການຄ້າມະນຸດ

ສຳລັບໄວໜຸ່ມຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ທີ່ມີບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມເຄັ່ງຄຽດ, ຄວາມກະວົນກະວາຍ, ບັນຫາຊີວິດ, ຄວາມຮັກ ແລະ ສາຍສຳພັນ, ໂທ **#1554**

ສຳລັບຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ສຳລັບໄວໜຸ່ມ, ແມ່ຍິງ ສາມາດໂທຫາເບີ **#1361** ແລະ ເບີ **#137** ສຳລັບຜູ້ຊາຍ

ໄວໜຸ່ມ ສາມາດດາວໂຫຼດ NoiYakhoo app ເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ, ສຸຂະພາບທາງເພດ, STIs ແລະ ອື່ນໆ

ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສູນກັກຕົວ ແລະ ສະຖານທີ່ແຍກດ່ຽວ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂັ້ນພື້ນຖານຂອງສາກົນ ໃນດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປົກປ້ອງ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ແລະ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ, ລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຄວນຮັບປະກັນວ່າສູນກັກຕົວ ແລະ ສະຖານທີ່ແຍກດ່ຽວມີ:

- ການແຍກຫ້ອງນອນສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ
- ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ສະຖານທີ່ອາບນ້ຳທີ່ມີແສງສະຫວ່າງພຽງພໍ ແລະ ແຍກສະເພາະສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ພ້ອມທັງມີອຸປະກອນສຸຂະອະນາໄມ
- ມີແສງສະຫວ່າງທີ່ພຽງພໍໃນເວລາກາງຄືນ ສຳລັບແມ່ຍິງ ເວລາໄປໃຊ້ຫ້ອງນ້ຳ
- ສ້າງລະບຽບ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ໃນກໍລະນີການຖືກເອົາລັດເອົາປຽບທາງເພດ, ການລ່ວງລະເມີດ ຫຼື ການຄຸກຄາມທາງເພດ, ແລະ ມີຜູ້ປະສານງານທີ່ເປັນແມ່ຍິງ ໃນການເຮັດໜ້າທີ່ໃນການສົ່ງຕໍ່ບັນຫາທີ່ກັງວົນໃຈ ຫຼື ຮ້ອງທຸກ
- ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ແລະ ສາຍດ່ວນ ໃນການໃຫ້ຄຳປຶກສາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານຈິດຕະສັງຄົມ ດ້ວຍ ແຜ່ນພັບ, ໂປດສະເຕີ, ເຄື່ອງກະຈາຍສຽງ
- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແຍກເພດຢ່າງຖືກຕ້ອງເພື່ອສ້າງແຜນງານແກ້ໄຂ ແລະ ກຳນົດອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ.

ຂໍ້ແນະນຳເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ຂອງການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນ

ສະຖານະການສຸກເສີນທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເພື່ອໃຫ້ລະບົບສາທາລະນະສຸກ ສາມາດສືບຕໍ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນລະຫວ່າງສະຖານະການວິກິດການ, ສ່ວນຫຼາຍ ຈະມີການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນຈາກການບໍລິການປົກກະຕິ ເຊັ່ນ ການບໍລິການສຸຂະພາບແມ່ ແລະ ການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນ ອື່ນໆ. ຮູບແບບຄ້າຍຄືກັນນີ້ ກໍ່ພົບເຫັນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ(v). ໃນເວລາທີ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປົດປະເທດ, ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສຸຂະພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ຈຳເປັນ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ໄວໜຸ່ມຍິງ ກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ.

ຂໍ້ແນະນຳຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ການຊ່ວຍຊີວິດທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ປົດລັບ ໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ, ໄວໜຸ່ມຍິງ ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາ ໃນຊ່ວງທີ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການສຸກເສີນ ແລະ ຈຳກັດຕ່າງ ແລະ ເປັນຂໍ້ແນະນຳທີ່ສອດຄ່ອງກັບ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນສາກົນ(vi) ເຊິ່ງໄດ້ມີການແນະນຳຂໍ້ແນະນຳທີ່ຄ້າຍຄືກັນ:

ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີ ຫາ ໄລຍະສັ້ນ

- ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ (MoH), ຮ່ວມກັບອົງກອນພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຕ້ອງໄດ້ສະໜອງຊັບພະຍາກອນທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນໃນໄລຍະການປົດປະເທດ ແລະ ກັກກັນຕົວ, ລວມທັງການດູແລກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເກີດລູກ, ການສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ຢາສຳລັບການວາງແຜນຄອບຄົວ, ສຸຂະອະນາໄມ ໃນຊ່ວງມີປະຈຳເດືອນ, ການດູແລເບິ່ງແຍງດ້ານປະສູດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ຢູ່ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ ແລະ ຮ້ານຂາຍຢາ.
- MoH ແລະ ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການສຸຂະພາບສືບຕໍ່ເປັນພາກສ່ວນທີ່ທ້າວທັນໃນວຽກກົນໄກການສົ່ງຕໍ່ກໍລະນີຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ແລະ ລະບົບປະສານງານ ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ລອດຊີວິດຈາກຄວາມຮຸນແຮງ.
- ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການສຸຂະພາບ ຄວນຂະຫຍາຍການບໍລິການ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ພະນັກງານແພດສາມາດສືບຕໍ່ພົວພັນກັບຄົນເຈັບ ໂດຍສະເພາະ ແມ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ທີ່ຕ້ອງການ ການບໍລິການ SRMNCAH ທີ່ຈຳເປັນ, ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ່ດຳເນີນມາດຕະການເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການຕິດເຊື້ອ COVID-19.
- ລັດຖະບານ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າແມ່ຍິງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ລວມທັງ ແມ່ຍິງພິການ, ແມ່ຍິງສູງອາຍຸ ແລະ ແມ່ຍິງທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກຊອກຫຼີກ ສາມາດເຂົ້າເຖິງການກວດຫາເຊື້ອ COVID-19, ແລະ ຮັບປະກັນວ່າມີການສະໜອງການປິ່ນປົວໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ກວດພົບມີເຊື້ອບວກ.
- MoH, ອົງກອນພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ແມ່ຍິງຖືພາທີ່ສົງໄສວ່າຕິດເຊື້ອ, ອາດຕິດເຊື້ອ ຫຼື ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນວ່າຕິດເຊື້ອ COVID-19, ລວມທັງ ແມ່ຍິງທີ່ຕ້ອງອາດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຖືກແຍກດ່ຽວ, ສາມາດເຂົ້າເຖິງການເບິ່ງແຍງດູແລສະເພາະທາງ, ທີ່ເຄົາລົບ ແລະ ເອົາແມ່ຍິງເປັນໃຈກາງ ລວມທັງ ການກວດຄັດກອງເດັກໃນທ້ອງ, ຢາສຳລັບຕົວອ່ອນ ແລະ ການດູແລເດັກເກີດໃໝ່, ພ້ອມທັງ MHPSS, ມີຄວາມກຽມພ້ອມສຳລັບການດູແລອາການສົນທິພົວພັນກັບການຖືພາ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່.
- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ເຜີຍແຜ່ອຸປະກອນສຸຂະສຶກສາ ໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຖືພາ/ຄອບຄົວ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດສຸຂະອະນາໄມພື້ນຖານ ລວມທັງ ສຳລັບ COVID-19.
- ແມ່ຍິງກວມເອົາ 59% ຂອງພະນັກງານແພດທັງໝົດ ແລະ 70% ຂອງແພດໝໍ, ພະຍາບານ ແລະ ຜະດຸງຄັນ ຢູ່ ສປປ ລາວ—ເຊິ່ງແມ່ນພະນັກງານດ່ານໜ້າໃນການຮັບມືກັບ COVID-19—ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນໃນການຕິດເຊື້ອ. ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນຮັບປະກັນວ່າພະນັກງານແພດເພດຍິງ ໄດ້ຮັບເຄື່ອງມືປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອ, ສຸຂະອະນາໄມ, ພ້ອມທັງ ໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຈິດຕະສັງຄົມ.

ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ:

- ແມ່ຍິງຖືພາທີ່ຕິດເຊື້ອ COVID-19 ໃນເວລາເກີດລູກ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງ ຢ່າງໜ້ອຍໃນລະດັບການບໍລິການຂັ້ນສອງ, ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີການດູແລທີ່ເໝາະສົມ ໃນກໍລະນີທີ່ມີອາການສົນທິທາງດ້ານລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈ
- ແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ ແມ່ຍິງທີ່ຫາກໍ່ຮູ້ວ່າຖືພາ ເຊິ່ງພື້ນຕົວຈາກການຕິດເຊື້ອ COVID-19 ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ແນະນຳໃຫ້ເຂົ້າເຖິງການດູແລກ່ອນເກີດລູກ, ໃນເວລາເກີດລູກ ແລະ ຫຼັງເກີດລູກ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ
- ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ທີ່ມີເຊື້ອ HIV ສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການຢາຕ້ານໄວຣັດ ແລະ ຢາອື່ນໆທີ່ໃຊ້ຄວບຄູ່ກັນຢ່າງພຽງພໍ ພ້ອມທັງເຂົ້າເຖິງການກວດ CD4 ແລະ ປະລິມານເຊື້ອເອັດໄອວີໃນກະແສເລືອດ.

ຂໍ້ແນະນຳໄລຍະກາງຫາໄລຍະຍາວ:

- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນສືບຕໍ່ຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອສະໜອງເຄື່ອງອຸປະກອນປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອ, ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ການໃຫ້ເບີລິການດ້ານສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຈິດຕະສັງຄົມແກ່ພະນັກງານດ່ານໜ້າ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນລົງທຶນ ໃນການປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບ ພະນັກງານ ໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ອົງຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດສາກົນ(vii).
- ລັດຖະບານ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການພັດທະນາ ສ້າງເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ລະບົບສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຫຼອດຊີວິດຈາກຄວາມຮຸນແຮງ, ອົງຕາມ ຄຳແນະນຳສາກົນ.
- ລັດຖະບານ ຄວນເຊື່ອມມາດຕະການທີ່ເອົາໃຈໃສ່ຍິ່ງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນແຜນການການກຽມພ້ອມແລະຮັບມືກັບສະຖານະການສຸກເສີນ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າເຖິງການດູແລສຸຂະພາບທີ່ມີຄຸນະພາບ ສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຢູ່ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ, ສະຖານທີ່ກັກຕົວ ແລະ ສະຖານທີ່ແຍກດ່ຽວ (ເບິ່ງຂ້າງລຸ່ມ).
- ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສະຖານທີ່ກັກຕົວ ແລະ ສະຖານທີ່ແຍກດ່ຽວ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນຕໍ່າສຸດ, ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນຮັບປະກັນວ່າສະຖານທີ່ກັກຕົວ:
- ສາມາດເຂົ້າເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂັ້ນພື້ນຖານ ລວມທັງ ໂພຊະນາການທີ່ພຽງພໍ, ນ້ຳສະອາດ, ອຸປະກອນປ້ອງກັນສ່ວນບຸກຄົນ, ສະບູ ແລະ ເຄື່ອງມືສຳລັບສຸຂະອານາໄມ
- ສະໜອງຜ້າອະນາໄມ ແລະ ການຄຸມກຳເນີດທີ່ພຽງພໍ ສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ
- ຖ້າມີແມ່ຍິງຖືພາຈຳນວນຫຼາຍຢູ່ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ – ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການປ້ອງກັນ COVID-19 ສຳລັບແມ່ຍິງຖືພາ, ແລະ ສິ່ງຕໍ່ສຳລັບການດູແລສຸຂະພາບແມ່ເປັນປົກກະຕິ.

ຕົວຢ່າງ: ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ COVID-19 ແລະການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນຢູ່ ສປປ ລາວ

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ, ຄວາມສ່ຽງ, ອາການ, ການແຜ່ລະບາດ ແລະ ການປິ່ນປົວ COVID-19, ພ້ອມທັງສືບຕໍ່ການບໍລິການສຸຂະພາບພື້ນຖານ, ເຊິ່ງສຸມໃສ່ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມກັງວົນໃຈສະເພາະ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງຖືພາ. ຕົວຢ່າງ ລວມມີ:

ຂໍ້ຄວາມເຕືອນລະດັບທົ່ວປະເທດ ຈາກກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

- ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານການເພດ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມກ່ຽວກັບ COVID-19 ແລະ SRHR ແລະ MHPSS, ການຄຸມກຳເນີດ, ການຖືພາ ແລະ ການວາງແຜນຄອບຄົວ, ພ້ອມທັງ ຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ຜ່ານທາງສື່ສັງຄົມ.
- ການສື່ສານຄວາມສ່ຽງ ສຳລັບແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ COVID-19.
- ໂຄສະນາທາງໂທລະພາບ ວິທະຍຸ ໂທລະໂຄ່ງປະຈຳບ້ານ/ຊຸມຊົນ

ຂໍ້ແນະນຳ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປ້ອງຊີວິດ ການເປັນຢູ່ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ

ແຮງງານແມ່ຍິງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ກວມເອົາກຳລັງແຮງງານເກືອບທັງໝົດຂອງຂະແໜງການບໍ່ເປັນທາງການ ເຊັ່ນ: ຕັດຫຍິບ, ກະສິກຳ, ຮ້ານຄ້າຂ້າງທາງ, ແລະ ອຸດສາຫະກຳທ່ອງທ່ຽວ. ພວກເຂົາມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການຮັກສາວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສູນເສຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຍ້ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຈຳກັດ ເພື່ອຍັບຢັ້ງການແຜ່ລະບາດ COVID-19, ແລະ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່ພວກເຂົາຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການລາປ່ວຍ, ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສັງຄົມລົງເຄາະ ຫຼື ການປົກປ້ອງທາງກົດໝາຍ.

ນອກຈາກນັ້ນ ການປົດໂຮງຮຽນ ໄດ້ເພີ່ມພາລະຂອງແມ່ຍິງໃນການເບິ່ງແຍງ ແລະ ວຽກເຮືອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ ເພີ່ມທະວີຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ແລະ ບົດບາດ ຂອງຍິງ-ຊາຍ ແບບດັ້ງເດີມ. ການປົດໂຮງຮຽນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ໄວໜຸ່ມຍິງຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ການຮຽນຂັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ - ເດັກຍິງຫຼາຍຄົນ ບໍ່ກັບມາເຂົ້າໂຮງຮຽນຄືນ ເນື່ອງຈາກຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບວຽກເຮືອນ, ໄດ້ແຕ່ງງານ ຫຼື ຖືພາແລ້ວ. ທ່າວຽງລັກສະນະນີ້ ແມ່ນຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນກັນ(viii). ຂໍ້ແນະນຳລຸ່ມນີ້ ແມ່ນສອດຄ້ອງກັບແຫຼ່ງຂໍ້ມູນສາກົນ(ix) ເຊິ່ງນຳສະເໜີຄຳແນະນຳທີ່ຄ້າຍຄືກັນ:

ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີ ຫາ ໄລຍະສັ້ນ

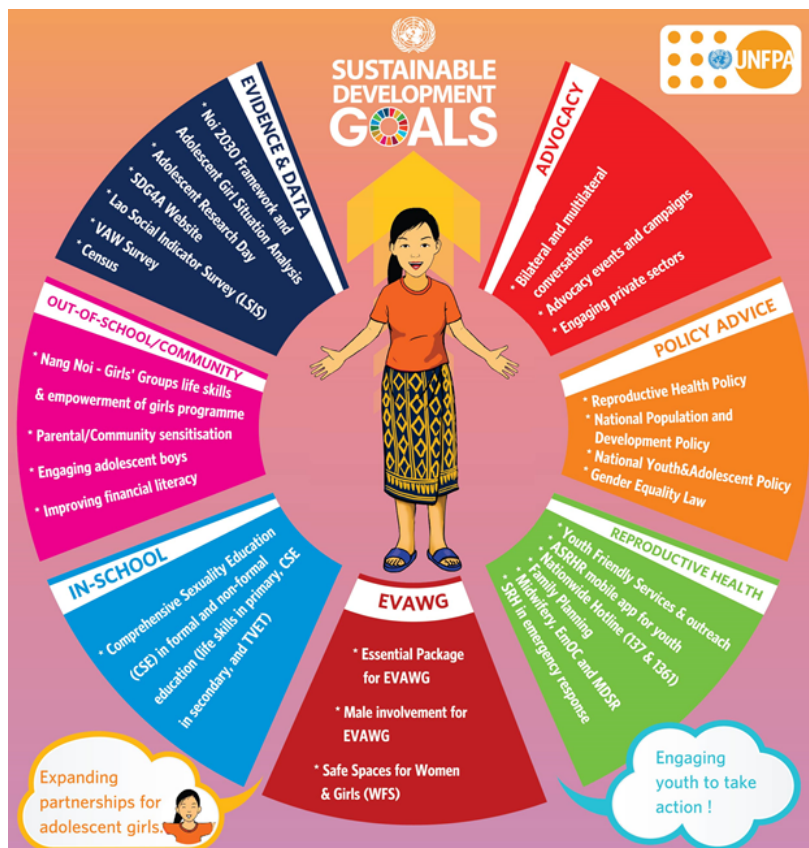
- ລັດຖະບານ, ສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ຄວນສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ແຮງຈູງໃຈທາງເສດຖະກິດເຊັ່ນ: ການໃຫ້ເງິນ ຫຼື ຄູປອງແທນເງິນ, ຂະຫຍາຍຜົນປະໂຫຍດແກ່ຜູ້ວ່າງງານ, ຫຼື ຕັດພາສີ ສຳລັບອຸດສາຫະກຳທີ່ມີກຳລັງແຮງງານຫຼັກເປັນແມ່ຍິງ, ໂດຍສະເພາະ ສຳລັບແມ່ຍິງທີ່ມີປະສົບການພົບພໍ້ຄວາມລຳບາກທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນຄົວເຮືອນ ຫຼື ການດູແລ ຂອງພວກເຂົາເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເງິນ ຄວນສຸມໃສ່ແມ່ຍິງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫຼື ມີຄວາມສ່ຽງ ໂດຍສະເພາະ, ແທນທີ່ຈະເນັ້ນໃສ່ຄວາມເຮືອນ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍມີຫົວໜ້າຄົວເຮືອນເປັນຜູ້ຊາຍ.
- ຄຳນຶງເຖິງນຳໃຊ້ການບໍລິການເງິນທາງໄກ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການໂອນເງິນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ພົວພັນກັບຄວາມປອດໄພ.
- ລົງທຶນໃສ່ການສຶກສາຂອງໄວໜຸ່ມຍິງ, ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການຖືພາແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ ແລະ ການແຕ່ງງານໃນໄວເດັກ:
- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ "ມາດຕະການພິເສດ" ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າເດັກຍິງສືບຕໍ່ເຂົ້າຮຽນຂັ້ນມັດທະຍົມເຊັ່ນ: ການສຶກສາທາງອອນລາຍ ແລະ ການຮຽນຜ່ານທາງໄກເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຄວາມບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ການອອກໂຮງຮຽນ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ.
- ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດເພດສຶກສາທີ່ຄົບຖ້ວນ (CSE).
- ໃຫ້ຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍ ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເຮັດວຽກການດູແລສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ວຽກເຮືອນ ແລະ ການປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ.

ໄລຍະກາງ ຫາ ໄລຍະຍາວ

- ລັດຖະບານ ເຊື່ອມສານແນວຄວາມຄິດຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນແຜນການ ແລະ ນະໂຍບາຍເສດຖະກິດ ແລະ ມະນຸດສະທຳ ໃນການພື້ນຟູໄລຍະຍາວ ຈາກ COVID-19, ລວມທັງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.
- ລັດຖະບານ, ສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ອົງການພັດທະນາ ສ້າງຄວາມທົນທານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຜ່ານການສະໜອງການເຝິກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ຫັກສະຊີວິດ, ຄຳແນະນຳທາງດ້ານວຽກເຮັດງານທຳ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ, ກູ້ຢືມ ແລະ ກອງທຶນ ສຳລັບແຮງງານແມ່ຍິງ ທີ່ສູນເສຍວຽກເຮັດງານທຳ ເນື່ອງຈາກ COVID-19, ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງໄວໜຸ່ມ, ແມ່ຍິງພິການ, ແມ່ຍິງຈາກກຸ່ມຫລາກຫລາຍທາງເພດ (LGBTIQA+), ແລະ ແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າ.
- ມາດຕະການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ໃຫ້ເຊື່ອມການວິໄຈຂໍ້ມູນແຍກເພດ ໃນການສະໜອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ.
- ລັດຖະບານ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ ເກັບກຳ ແລະ ວິໄຈ ຂໍ້ມູນແຍກເພດ ກ່ຽວກັບການພື້ນຟູທາງເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ, ເພື່ອສ້າງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານແກ້ໄຂຢ່າງເຂັ້ມແຂງ.

ຕົວຢ່າງ: ການຮັບປະກັນການປົກປ້ອງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງຢູ່ໃນສປປລາວ

- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບໄວໜຸ່ມຍິງຜ່ານ ກອບແຜນງານ ນາງ ນ້ອຍ ຮອດປີ 2030, ເພື່ອກຽມພ້ອມພວກເຂົາໃຫ້ມີທັກສະທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອບັນລຸທ່າແຮງສູງສຸດຂອງພວກເຂົາ ໂດຍຜ່ານການສຶກສາ, ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນທີ່ດີ, ທັກສະວິຊາຊີບ ແລະ ການມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ, ເພີ່ມການລົງທຶນໃສ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ໂດຍນຳໃຊ້ມາດຖານທຸລະກິດທີ່ເປັນມິດຕໍ່ກັບນາງ ນ້ອຍ ແລະ ສະລໍການແຕ່ງງານ ແລະ ການຖືພາກ່ອນໄວອັນຄວນ.
- ຮອງເຈົ້າແຂວງ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີທີ່ຈະເຊື່ອມສານ ກອບແຜນງານ ນາງ ນ້ອຍ ຮອດປີ 2030, ພ້ອມທັງ ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຢຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນແຜນການຂັ້ນແຂວງ, ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປົກປ້ອງສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ໃນລະດັບແຂວງແລະທ້ອງຖິ່ນ.
- ສະຫະພັນແມ່ຍິງ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ UNFPA ໄດ້ທົດລອງນຳໃຊ້ ຄູ່ມືການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຊາຍ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊາຍ ກ່ຽວກັບການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນບົດບາດການດູແລເບິ່ງແຍງ, ວຽກເຮືອນ, ການປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງບົນພື້ນຖານທາງເພດ ແລະ ການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ແລະ ສິດທິດ້ານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ. ຄູ່ມືທີ່ຄ້າຍຄືກັນນີ້ ກໍ່ຍັງໄດ້ກຳລັງຖືກພັດທະນາ ສຳລັບໄວໜຸ່ມຊາຍ ໂດຍກົມການສຶກສາອກລະບົບຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ UNFPA.

ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

- (i) UN Women, Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women, April 2020.
- (ii) CDR-MPI Lao PDR, EPRI, UNFPA Lao PDR & UNICEF Lao PDR, Impact of COVID-19: Reimagining Gender, 2021.
- (iii) UNFPA, Gender Equality and Addressing Gender-based Violence (GBV) and Coronavirus Disease (COVID-19) Prevention, Protection and Response, March 2020.
- (iv) Inter-agency Standing Committee, Identifying & Mitigating Gender-based Violence Risks within the COVID-19 Response, 6 April 2020.
- (v) CDR-MPI Lao PDR, EPRI, UNFPA Lao PDR & UNICEF Lao PDR, Impact of COVID-19 Safeguarding Women's Health and Entrepreneurship, 2021.
- (vi) World Health Organization, COVID-19 and violence against women: what the health sector/system can do, 7 April 2020.
- (vii) World Health Organization, Strengthening health systems to respond to women subjected to intimate partner violence or sexual violence: A manual for health managers, 2017.
- (viii) CDR-MPI Lao PDR, EPRI, UNFPA Lao PDR & UNICEF Lao PDR, Impact of COVID-19: Reimagining Gender, 2021.
- (ix) Inter-agency Standing Committee, Identifying & Mitigating Gender-based Violence Risks within the COVID-19 Response, 6 April 2020.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຫຼັກ

- CDR-MPI, EPRI, UNFPA, UNICEF, Impact of COVID-19: Reimagining Gender
- CDR-MPI, EPRI, UNFPA, UNICEF, Impact of COVID-19: Safeguarding Women's Health and Entrepreneurship
- UNFPA, COVID-19: A Gender Lens – Protecting Sexual and Health and Rights, and Promoting Gender Equality
- UNFPA, Minimum Standards for Prevention and Response to Gender-Based Violence in Emergencies
- UNFPA, The Inter-Agency Minimum Standards for Gender-Based Violence in Emergencies, 2019
- UNFPA, Coronavirus Disease (COVID-19) Preparedness and Response - UNFPA Technical Briefs: Gender Equality and Addressing Gender-based Violence (GBV) and Coronavirus Disease (COVID-19) Prevention, Protection and Response, 2020
- UNFPA, Coronavirus Disease (COVID-19) Preparedness and Response UNFPA Interim Technical Brief: Sexual and Reproductive Health and Rights, Maternal and Newborn Health & COVID-19
- Adolescent Girls Working Group Lao PDR (Co-Chaired by UNFPA and Plan International), Recommendations from the Adolescent Girls Working Group (AGWG) for Addressing the Impact of COVID19 on Adolescent Girls in Lao PDR, Vientiane, June 2020
- UN Women, Guidance Note on Women's Rights During the COVID-19 Emergency
- WHO, COVID-19 and violence against women - What the health sector/system can do
- WHO, Strengthening health systems to respond to women subjected to intimate partner violence or sexual violence: A manual for health managers
- kNOwVAWdata (UNFPA), UN Women, WHO, Decision tree: Data collection on violence against women and COVID-19
- UN Women, OHCHR, Guidance Note on Women's Rights During the COVID-19 Emergency.
- WHO, Lao PDR Human Resources for Health Country Profile
- Annual Counseling Report of LWU and LYU: hotline data for psychosocial services (counseling) in Lao PDR, 2018-2021.

ເພື່ອໃຫ້ໂລກນີ້ເປັນບ່ອນທີ່ການຖືພາທຸກຄັ້ງແມ່ນດ້ວຍ
ຄວາມຕັ້ງໃຈ, ການເກີດລູກທຸກຄັ້ງມີຄວາມປອດໄພ,
ແລະ ໄວໜຸ່ມທຸກຄົນມີໂອກາດບັນລຸເປົ້າໝາຍຕາມ
ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ.

ຈັດພິມໂດຍ:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ອົງການສະຫະປະຊາຊາດກອງທຶນສໍາລັບປະຊາກອນ (UNFPA) ປະຈຳ ສປປ ລາວ,
P.O. Box 345, ຖະໜົນລ້ານຊ້າງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ,
ໂທ: +856 21 267 777 ແຟັກ: +856 21 267 799
ອີເມວ: laos.office@unfpa.org
ເວັບໄຊທ: <http://lao.unfpa.org/> <http://la.one.un.org>
ເຟດສບຸກ: <http://facebook.com/unfpalaos>